1847. **N°. 28.**

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 6 April.

Nederland.

Volgens bulletin den 2 uitgegeven, blijft de beterschap van ZM. steeds toenemende.

De Hooge Raad heeft den 2 uitspraak gedaan in zake van onderscheiden vaders van zeven kinderen tegen den Staat, nopens de toepassing der sedert de instelling dier acties ingetrokken Zeven-kinder-wet. De Raad heeft twee belangrijke punten uitgemaakt 1° dat het onverschillig is of de door den vader aangewezen zoon beneden of boven de 10 jaren oud is, zijnde uit de wet zelve niets anders afteleiden, dan dat de staat zich niet met de opvoeding van jongere kinderen dan van 10 jaren, belasten zal; 2° dat voor 't onderwijs bij gemelde wet bedoeld, een tijdvak van vier jaren voldoende is, en de staat niet langer voor de opvoeding der aangewezen zonen hoeft te zorgen. Mitsdien is de staat veroordeeld tot opvoeding der aangewezen kinderen gedurende vier jaren, of tot betaling van *f* 250 jaarlijks gedurende dienzelfden tijd. Ten gevolge dezer uitspraak zullen de kosten voor den staat voortvloeijende uit de Zeven-kinder-wet, aanmerkelijk minder bedragen, dan men verwachtte na 't arrest van den Hoogen Raad in zake van *Hoogland*, volgens hetwelk de staat in de opvoeding der kinderen van hun tiende tot hun achttiende jaar scheen te zullen moeten voorzien.

Bij de beraadslaging in de Tweede Kamer over de intrekking der Zeven-kinder-wet, werd door onderscheiden leden beweerd, dat met die intrekking tevens alle reeds uit die wet ontleende regten van zelf vervielen. De regering achtte dit, schijnt het, niet boven twijfel verheven, daar zij eene uitdrukkelijke bepaling tot vernietiging der reeds uit die wet ontleende regten noodig achtte; bij de indiening van het tweede wetsontwerp verklaarde zij, overeenkomstig den wensch van vele leden der Kamer, nu aan den regter de beslissing overtelaten, welke gevolgen de intrekking der wet moest hebben. Er is dan ook in eenige bij den Hoogen Raad aanhangige zaken over de opvoeding van een kind krachtens de Zeven-kinder-wet, van wege den Staat bij conclusie aangeboden eene geldelijke vergoeding te betalen, naar evenredigheid van *f* 250 sjaars, van den dag der aangifte tot den dag van de intrekking der Zeven-kinder-wet, en geconcludeerd, dat de eischers met dit aanbod zullen moeten genoegen nemen. Intusschen heeft geen der eischers, naar men verzekert, gemeend met dit aanbod genoegen te moeten nemen, en zullen dientengevolge reeds op den 29 ek. onderscheidene van die zaken bij den Hoogen Raad bepleit worden: overigens is 't aantal zaken, die elke week uit de zevenkinderwet bij den Raad worden aangebragt, zeer aanzienlijk.

De Tweede Kamer zal den 20 ek. hare werkzaamheden hervatten.

Aan boord van 't schip *Rafaël* in den 30 naar Curaçao vertrokken Ds *J. H. Betting*, benoemd predikant bij de hervormden aldaar, vroeger medebestuurder der nederlandsche Kolonisatie in Suriname.

Den 9 zal voor 't hof van N.Holland teregtstaan *E. Cramer*, oud 29 jaren, bakkersknecht te Amsterdam, geboren te Wezel, beschuldigd van poging tot vermoording van zijn meisje *C. E. Boeker*; den 9 Jan. jl. savonds met haar wandelende, viel hij haar in eene steeg moorddadig aan, en wel, gelijk hij toen zelf verklaarde, omdat hij niet wilde dat een ander het meisje hebben zou, nu zij hem, om bezwaren harer ouders, niet wilde huwen, en omdat hij zelf van kant gemaakt wilde worden. Toen hij haar doodelijk, naar hij meende, gewond had, spoedde hij zich naar hare moeder en bragt deze berigt, dat hij hare dochter den hals had afgesneden. Hij beweert nu, tijdens het plegen dier feiten, in een staat van waanzin verkeerd te hebben.

Te Hoorn is gevormd dit 6tal herv. predikanten: *van Beuningen* te Rossum, *de Blaauw* te Gapinge, *van Dijk* te Abbekerk c.a., Dr *Modderman* te Oudkerk, *van der Ven* in de Bedijkte Schermer, *Wor* te Mijdrecht; zijnde Dr *Menzel* te Borselen, door 't lot van 't zestal afgevallen.

Te Dordrecht heeft het stedelijk bestuur de oprigting eener bijzondere school der eerste klasse, bepaald voor christelijk onderwijs, geweigerd, op grond *dat het christelijk onderwijs in 't regtzinnig Dordrecht op alle scholen gegeven wordt* [*Wekker*].

In de vorige maand is door ambtenaren gestationeerd te Denekamp, aangehaald eene aanzienlijke hoeveelheid kousen, sokken en wit bereid leder, welke men, na slechts een klein gedeelte aan 't grenskantoor aangegeven te hebben, na zonsondergang vervoerde, en welke in publieke veiling ruim *f* 2300 opgebragt heeft. Van kousen en sokken moet 6 pct der waarde en van 't leder *f* 10 de 100 pond betaald worden bij den invoer. Kort daarna is te Oldenzaal eene verbodene nederlage van dergelijke goederen ontdekt. Deze aanhalingen zijn zoo voor de schatkist als voor de binnenlandsche nijverheid voordeelig, te meer omdat het hier niet alleen buitenlandsch fabricaat betreft, maar ook 't nadeel, dat door die smokkelarij aan 't rijk zou zijn toegebragt, hoofdzakelijk strekte om eenige weinige buitenlandsche kooplieden en speculanten te verrijken ten koste onzer nijverheid. Deze bekeuringen schijnen echter aan de welligt reeds sedert lang gedrevene smokkelarij geen einde gemaakt te hebben, want later zijn nog weer twee belangrijke

partijen kousen en sokken te Oldenzaal benaderd, die ver beneden de waarde aangegeven waren.

Te Utrecht is op de palmpaardemarkt (29 Maart) aangehouden zekere *Levi Meijer*, ter zake, zoo men zegt, van zakkerolderij of pogingen daartoe; hij geeft op te Winschoten woonachtig te zijn. Daar onderscheidene te Utrecht in de laatste jaren aangehouden zakkerollers van Winschoten waren, vraagt men te Utrecht, of aldaar eene kweekschool van zakkerollers is; anderen zeggen, dat Winschoten alleen uitsteekt door 't aantal onbehendige zakkerollers, die zich laten vatten.

De spoorweg van 's Hage naar Rotterdam zal, naar 't plan is, geopend worden met Mei. Eerstdaags zal de eerste proefrid van Delft tot Schiedam plaats hebben. Aan de brug nabij Schiedam is de draad voor den electromagnetischen telegraaf van Amsterdam naar Rotterdam onder 't water langs geleid. De spoorweg moest loopen door een laantje van eenen *J. van der Gaag;* dat laantje werd door eenige lieden aangekocht met het voornemen om voor den afstand van hetzelve van de Spoorwegmaatschappij zeer bezwarende voorwaarden te bedingen. Om zich hieraan te onttrekken, heeft de maatschappij tot omrijding van dat laantje een krom hulpspoor gelegd, dat den 2 bij een proefrid met goed gevolg bereden is.

Andermaal is, tot 10 April ek., de gelegenheid opengesteld tot plaatsing van jonge lieden op de School voor Koophandel en Nijverheid te Amsterdam; ook kan men nu, door dat een afzonderlijk gebouw betrokken is, jonge lieden geheel onder de leiding van den directeur dier school plaatsen. Zoo wordt het meer en meer eene handelsschool voor geheel Nederland. Voor hen die zich wenschen te bekwamen, om zich later op de kolonisatie in onze overzeesche bezittingen toeteleggen, is in 't programma der school eene afzonderlijke klasse aangewezen, die echter, naar 't schijnt, nog niet is geopend.

't Aantal der te Harlingen in- en uitgeklaarde schepen te zamen, is van even 800 in 1843, met gelijkmatigen vooruitgang tot ruim 1100 in 1846 geklommen, vooral door den toegenomen uitvoer naar Engeland. Dit bedrag zal nog aanzienlijk toenemen, als de landbouwers in onze noordelijke provincien zich meer nog toeleggen op de teelt van producten voor den uitvoer geschikt. Ook zoude Harlingen's handel en de welvaart der noordelijke provincien zeer bevorderd worden door eene verbeterde gemeenschap met het binnenland. Harlingen zou eene der voornaamste handelsplaatsen van westelijk Europa worden, zoo eene ijzerbaan deze haven met de binnenprovincien en, door aansluiting aan de Duitsche banen, met geheel noordwestelijk Duitschland verbond.

't Voornemen bestaat, naar men verzekert, om de onderhandelingen over de aansluiting van onzen rijnspoorweg aan de pruissische spoorwegen, binnen kort te hervatten. Men wil echter weten, dat de pruissische regering besloten heeft noch de transitoregten op den spoorweg vrijtegeven (zonder hetwelk onze spoorweg de mededinging van den belgischen rijnspoorweg niet zal kunnen uithouden) noch de onderhandelingen omtrent de opheffing van den rijntol voorttezetten, alvorens de verbeteringen in 't bed der rivier de Waal, aangeduid in eene in 1846 te 's Hage overhandigde nota, van regeringswege zullen zijn voltooid. Vooral nu er plannen bestaan om den Oost-Indischen Overlandpost over Duitschland te zenden, is het van 't hoogste aanbelang voor ons, dat de Overijsselsche Spoorweg daargesteld en onze spoorwegen met de Duitsche vereenigd worden.

Den 13 ek. zal te Koevorden worden aanbesteed het herstellen en het gewoon onderhoud van fortificatie-, metsel- en timmerwerken enz. te Coevorden van 1 Mei ek. tot 30 April 1848.

L. Cramerus ontsnapte onlangs uit de gevangenis te Leeuwarden, waar hij zat wegens medepligtigheid aan een brutalen diefstal in 1846 te Wirdum gepleegd. Te Deventer weer gevat, werd hij naar Leeuwarden opgezonden. Te Zwartsluis werd hij wel geboeid achter in een met linnen overdekten wagen geplaatst, doch op de eerste pleisterplaats ontdekten de geleiders, die zeker voor in den wagen zaten, dat *Cramerus* ontsnapt was. Hij had het kleed achter in den wagen behendig geopend of opengesneden, en is nog te zoek.

In de vergadering der afdeeling Tielerwaard van de Geldersche Landbouw-maatschappij, werd voorgesteld den te houden wedstrijd van ploegers en maaijers niet te doen plaats hebben, zoo als in andere afdeelingen, op bepaalde tijd en plaats, daar deze wijze in eene openbare vermakelijkheid zou ontaarden, maar te benoemen eene commissie belast om op door haar te bepalen tijden in die gemeenten, waarvan inwoners leden der afdeeling zijn, de geploegde landen in oogenschouw te nemen en den bouwmeesters der twee best geploegde stukken te geven ieder een zilveren horologie, en daarvoor de vroeger voor den besten maaijer uitgeloofde premie te bestemmen, als zijnde het maaijen van minder dadelijk belang voor den landbouw. Dit voorstel werd aangenomen.

De correctionele regtbank te Amsterdam heeft een menschlievend man tot *ƒ* 190 boete veroordeeld, die zich nimmer ongeneigd betoonde, om de ellende zijner verarmde natuurgenooten te verzachten, door hun van tijd tot tijd, tegen voldoend onderpand en behoorlijke interessen, geringe geldsommen voor korten tijd voorteschieten. Jammer maar, dat de regtbank over de behoorlijkheid der berekende interessen van hem in gevoelen verschilde, en heeft gemeend dat 25 pCt. ten minste en 2300 pCt. ten hoogste, zoo als bleek dat door hem was genoten, aller onbehoorlijkst en eigenlijk woeker was; aan welk feit hij dan ook werd schuldig verklaard.

In de voornaamste fransche bladen leest men 't volgende berigt: »'t Loo is eene prachtige residentie van den koning der Nederlanden, gelegen in Gelderland, en waar alle jaren groote valkenjagten plaats hebben, alsmede wedrennen. Geheel de hooge adel van Engeland en Duitschland schittert er door weelde, hoffelijkheid en grootsche manieren. ZKH. de prins van Oranje, die uitmunt in alle ligchaamsoefeningen, bestuurt en regelt zelf de valkenjagten van 't Loo, de eenige thans in Europa, en welke de afgunst zouden gaande maken van onze groote heeren der 15de eeuw, zoo zij, als andere Lazarussen, hun grafsteen konden opbeuren en plotseling herleven. Vervolgens de avond gekomen zijnde, ziet men in de zalen der koninklijke residentie, mevrouw de prinses van Oranje, wier geest en bevalligheid tot spreekwoord geworden zijn in Europa, door haar puntig onderhoud en door al 't bevallige van geest en hart,

die landelijke feesten bezielen, die tegenwoordig geen weerga hebben. De jagten van 't Loo, die dit jaar zullen beginnen in de eerste dagen van Mei om eerst in Julij te eindigen, zullen, zegt men, de schoonste en de schitterendste wezen, die ooit gezien zijn. Wij weten althans, dat de groote wereld van Frankrijk er niet zal gemist worden."

Landverhuizing.

Velen achten de landverhuizing schadelijk voor 't vaderland. Dit heeft ten gevolge, dat wie de landverhuizers waarschuwt, minder ingang vindt, als verdacht van niet het belang der vertrekkenden maar dat der achterblijvenden te beoogen. 't Is geen wonder, werd ons meer dan eens geantwoord, dat gij ons ongaarne ziet vertrekken: want wie zal nu voor u arbeiden en belastingen voor u opbrengen? 't Is daarom van belang te onderzoeken, in hoeverre die meening gegrond is.

Wat voor Noord-America eene aanwinst is, is daarom nog geenszins een verlies voor ons land. De staat van zaken toch ginds en hier, is geheel verschillende. Dáár is gebrek aan arbeidende handen. Hier zijn te veel menschen: waarmede wij niet willen beweren, dat onze bodem voor al die menschen geen voedsel zou kunnen voortbrengen, ook niet dat ons land aan al die menschen geen bestaanmiddelen zou kunnen opleveren (het tegendeel achten wij waar), maar alleen dat ons land thans voor al die menschen geen bestaanmiddelen oplevert; de *mogelijke* bestaanmiddelen, daarvan leeft men niet! Eene bloedaftapping is voor den een schadelijk; een ander heeft er behoefte aan, ook zonder ziek te zijn. Door de landverhuizing verliest de maatschappij ook nuttige leden; doch zij is geen werktuig; zij is een levend ligchaam dat een verloren lid, een bekomen letsel streeft te herstellen.

Er zijn die de landverhuizing geen verlies voor ons land zouden achten, zoo zij zich rigtte naar onze overzeesche bezittingen en de landverhuizers daar gekoloniseerd werden. Sommigen schijnen daarbij uittegaan van de voorstelling, als of de nieuwe kolonie voor 't moederland belastingen zou opbrengen of wel verpligt zou worden om duur van 't moederland te koopen en goedkoop aan hetzelve te verkoopen. Doch zulk eene betrekking tusschen 't moederland en de kolonie zou onbillijk zijn; zóó mag men een veroverd land exploiteren, maar geenszins verhuisde landgenooten. Daarentegen is de arbeider die hier overtollig was, ook in America voor ons niet verloren: hij gaat voor de achterblijvenden ginds graan en katoen bouwen en die artikelen voor ons ligter verkrijgbaar maken. Waar ook de verhuisde arbeider voordeeligen arbeid vinde, zijn arbeid en zijn welstand komen, bij vrijen handel, ook ons te stade.

Maar treden wij in bijzonderheden: want dat bevolkingsvermindering op zich zelve schadelijk is, zal wel niemand meer beweren.

I. Hiertelande is thans meer aanbod van arbeid dan aanvrage. Vertrekt er een, die door arbeid een bestaan had, er staat een gereed om hem te vervangen, die thans vruchteloos naar werk zoekt, of door gebrek aan werk tot moedeloosheid en luiheid vervallen, zich aangrijpen en inspannen zal, zoodra hij kans ziet op een eigen bestaan. En zijn er hier geene zoodanigen, over de grenzen staan er gereed, die gaarne en met meer inspanning nog dan landgenooten, willen arbeiden, die thans reeds een klein gedeelte des jaars hier arbeidende, alleen daarom telkens huiswaarts keeren, omdat zij hier den overigen tijd des jaars geen werk vinden. Waar algemeene welvaart is, waar allen voordeeligen arbeid vinden en 't werk den man zoekt, is 't vertrek van elken arbeider een verlies, hij wordt niet vervangen. Doch bij een staat van zaken als hiertelande is, wordt elke voordeelgevende arbeid, dien een landverhuizer neerlegt, gretig door een ander opgevat. De landverhuizer neemt de bron, waaruit zijn bestaan vloeide, niet mede, tenzij hij van geheimen of van een bijzonder talent bestond. Als bijv. een welvarend bakker sterft, neemt hij immers zijn bestaanmiddel niet mede in 't graf; zijne klandisie gaat op anderen over, die dusver geen of een minder voordeeligen arbeid hadden: zoo ook als een landverhuizer een voordeelig bedrijf ontruimt. Vond de landverhuizer in zijn bedrijf geen voordeel meer, dan is aan zijn arbeid niets verloren; dan was die arbeid niet bevorderlijk voor de welvaart. Arbeid is niet welvaart, maar beoogt welvaart. Waar het op aankomt, is voordeelgevende arbeid, en niet bloot arbeid: of Ierland, waar honderdduizenden aan landswerken arbeiden, moest op den regten weg tot welvaart zijn!

II. Een landverhuizer, die een voordeeligen arbeid heeft, laat dezen, laat zijne klandisie of praktiek, en daarmede zijne verdiensten, aan een ander na, die dusver zonder verdiensten zijnde, op kosten van anderen leefde en dus een voor 't algemeen schadelijk verbruiker was, of een beperkt bestaanmiddel hebbend, een beperkt verbruiker was. 't Is niet 't aantal verbruikers, waarop het aankomt (dan ware Ierland zeer voordeelig voor Engeland!), maar 't aantal betalende verbruikers. Wij hebben waarlijk hier overvloed van verbruikers, wier verbruik door anderen betaald wordt: zoolang de landverhuizing strekt om middelijk of onmiddelijk dien overvloed te verminderen of althans deszelfs vermeerdering voortekomen, is zij weldadig voor 't vaderland.

III. Elk landverhuizer, die hier een voordeelig bedrijf heeft en daardoor een deel der algemeene lasten kan dragen, laat zijn bedrijf en zijne verdiensten achter: een ander neemt ze op en krijgt daardoor een bestaan of een verbeterd bestaan; maar deze neemt tegelijk het deel op, dat de vertrekkende in de belastingen droeg, en dat aan de nijverheid en 't verbruik gehecht is of naar elks welstand geëvenredigd wordt. 't Is niet 't aantal inwoners, waarop het hier aankomt (evenmin als onverhaalbare posten de rekening voordeeliger maken), maar 't aantal inderdaad betalende belastingschuldigen; de arme betaalt slechts in schijn, inderdaad is het de armenkas, de weldadigheid die voor hem betaalt. De reéle lasten, die niet op de personen maar op 't vast goed kleven, grondlasten, dijk- en polderlasten enz., daarop heeft de landverhuizing natuurlijk geen den minsten invloed. Daargelaten dat de landverhuizers die vast goed verkoopen, in de regten daarbij voor de schatkist geheven wordende, eene aanmerkelijke buitengewone belasting betalen.

IV. Dat vermogende lieden vertrekken, is zeker niet wenschelijk. Vermogen is vermogen om te verbruiken, en ook, wat meer zegt, vermogen om voorttebrengen. Wegvoering van kapitaal, dat anders hiertelande verteerd zou geworden zijn, is schade, is eene vermindering van den nationalen rijkdom: maar deze vermindering zou ook door de vertering hebben plaats gehad. Wat de wegvoering van in onze nijverheid aangewend wordend kapitaal aangaat: ons land heeft overvloed van kapitaal evenals van bevolking. Ontzagchelijke kapitalen geene voordeelige en veilige plaatsing hiertelande vindende, liggen hier als dood (getuige de massa oud zilvergeld, die bij de inwisseling uit de linnenkasten der landlieden te voorschijn kwam), of zijn in buitenlandsche ondernemingen en buitenlandsche staatsschuld geplaatst. Zoodra door landverhuizers voordeelig geplaatste kapitalen uit onze nijverheid worden teruggetrokken, zal derzelver plaats door een deel der kapitalen, die nu hier dood liggen of buitenslands zijn geplaatst of zouden geplaatst geworden zijn, ingenomen worden, tot nadeel alleen van 't buitenland. Want in den regel geeft men de voorkeur aan eene voordeelige en veilige plaatsing binnenslands. Waar het op aankomt, is niet het kapitaal, maar het vruchtdragend kapitaal, het productief nationaal vermogen. Daargelaten dat vele landverhuizers de volle waarde van hun goed niet medenemen, daar zij het beneden de waarde verkoopen moeten; terwijl hij die eene boerderij of ander bedrijf van hen overneemt voor verminderden prijs, minder kapitaal behoeft om een bedrijf te beginnen, en destemeer kapitaal overhoudt om in zijn bedrijf te steken en hetzelve dus met te meer voordeel kan drijven.

V. Ware christenen zijn het zout der maatschappij, brengen 's hemels zegen over hunne medeburgers. Maar zijn het allen ware christenen, die van hier naar America gaan? Verre zij het van ons iemand te oordeelen! Wij toetsen alleen deze en gene reden van landverhuizing. Die gaat omdat hij zich niet

wil schikken naar geenzins onredelijke staatswetten, handelt welligt uit opregten godsdienstijver, maar hij weet nog niet van hoedanigen geest hij is. Die gaat omdat men ginds, naar hem diets gemaakt is, voor niemand den hoed afneemt of uit den weg gaat, en niemand als meerdere erkent, is nog niet ver gevorderd in christenzin; zijn karakter zal hem zekerlijk naar de slavenhoudende Staten van Noord-America trekken (want in 't vrije America leeft een zesde deel der bevolking in onmenschelijke slavernij; de slavernij is eene Americaansche instelling, eene schandvlek der geheele Unie, een verwoesting dreigend element, een onder de asch smeulende brand!). Te gaan omdat het ginds »zoo goed is van »eten en drinken", of uit zucht om spoedig en makkelijk rijk te worden (dezelfde zucht die drijft tot loterij-spelen), getuigt niet van geestelijke gezindheid. Die niet dulden kunnen, dat medechristenen, in één geloof, over sommige leerstukken anders denken, en door derzelver vrijheid geërgerd worden, zijn nog niet doordrongen van den vrijen geest der Nieuwe Bedeeling, zijn geene volwassene christenen; als zij eens ginds geheel toegeven kunnen aan de zucht om verschil van meeningen uittesluiten en de vrijheid van denken te binden, dan zal eerst regt blijken, waartoe die zucht leidt: of tot telkens herhaalde scheuring en afscheiding of tot onderdrukking en verstikking van 't leven in de gemeente, beide even strijdig tegen de bedoelingen van den Heer der gemeente.

Br.

Buitenland.

's Nachts van 27 Maart hebben te Karlsruhe 300 man van 't brandwezen door de stad gepatrouilleerd, omdat dezelve volgens eene voorzegging van heidens den 28sten in vlam zou staan; sommige familien maakten toebereidselen om hare bezittingen in veiligheid te brengen; ook nog den volgenden nacht werd gepatrouilleerd.

Den 29 is de onlangs benoemde bisschop van Munster, *Georg Kellerman*, in de hoofdkerk plotseling door eene beroerte getroffen, en eenige oogenblikken daarna overleden. Zijne laatste woorden waren: Mijn laatste uur is gekomen; God zij mijner ziel genadig.

Een Duitsch blad meldt, als waarschuwing, dat een reiziger, die gedurende een rid op de ijzerbaan, ongeveer een uur lang het coupé-venster uitgezien en zijne oogen alzoo aan den luchtstroom blootgesteld had, gedurende twee dagen daaropvolgende geheel blind is geweest en eerst onder geneeskundige hulp 't gebruik zijner oogen terug erlangde.

Eenige Antwerpsche kooplieden pogen met hulp der regering, eene stoomsleepdienst opterigten tusschen Antwerpen en den Rijn en tusschen Antwerpen en Vlissingen, ten einde den belgischen handel een meer snellen, regtstreekschen en goedkoopen weg te openen naar den Neder-Rijn, en de concurrentie met de nederlandsche havens op die markt te kunnen volhouden.

In Spanje vindt men orde noch welvaart, maar daarentegen alle vereischten van een constitutionelen regeringsvorm, vooral veelvuldige veranderingen van ministerie. De koningin heeft nu haar ministerie, schoon het volle vertrouwen der Kamers bezittende, weggezonden, en een nieuw zamengesteld half uit leden der gematigde meerderheid, half uit leden der oppositie.

☞ **TENTOONSTELLING TE UTRECHT**

VAN VOORWERPEN VAN

INLANDSCHE NIJVERHEID en KUNST.

De Commissie voor de Utrechtsche Tentoonstelling van voorwerpen van Inlandsche Nijverheid en Kunst meent de belanghebbenden te moeten herinneren:

dat voornoemde Tentoonstelling zal plaats hebben en voor het publiek geopend zal zijn op dingsdag den 15 Junij en volgende dagen;

dat alle voorwerpen, in ons Vaderland vervaardigd, mits voorzien van een Certificaat van oorsprong, zullen worden aangenomen;

dat dit Certificaat, benevens alle andere stukken tot deze Tentoonstelling betrekking hebbende, krachtens gunstige dispositie van Zijne Majesteit van den 14 Maart 1847 no. 55, vrijgesteld zijn van zegel en van de formaliteit en het regt van registratie;

dat de voorwerpen voor de Tentoonstelling bestemd, van den 1 tot den 7 Junij aan het adres der Commissie in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen moeten worden ingezonden;

dat deze Tentoonstelling zal gepaard gaan met eenen aankoop en verloting van eenige der ten toon gestelde voorwerpen;

en eindelijk, dat een meer uitvoerig Programma zoowel voor de Tentoonstelling als voor de Loterij, op franco aanvraag bij den Secretaris der Commissie kan verkregen worden.

Utrecht, Op last der Commissie voorn.,

29 Maart 1847: P. H. J. WELLENBERGH, *Secretaris*.

☞ Bij *H. Horneer*, te Gorinchem, is uitgegeven het **belangrijk werkje** getiteld: **DE STRIJD TUSSCHEN THEORIE EN PRAKTIJK.** Eene wederlegging der gevoelens van het *Handelsblad* en den Hoogleeraar *den Tex*, over de beslissing der **Graanwetten** of het zoogenaamde **Groote Pleit.** Prijs **25** cents. Is mede te bekomen bij de Boekhandelaren *van Gorcum en Comp.* te Assen en de wed. *de Vries* te Meppel.

☞ Op heden is algemeen verzonden, door *W. F. Stramrood* te Wijk bij Duurstede:

SISSA, Maandschrift voor het SCHAAKSPEL no. 2, met eene nieuwe Editie van no. 1, welke aan de Inteekenaren gratis wordt afgeleverd; no. 2 bevat onder anderen de oplossingen der voorstellen van no. 1. Geregeld zal nu maandelijks dit werkje vervolgd worden. Prijs bij inteekening per jaargang of 12 nos *f* 2.60.

Meppel, 1 *April.* Rogge *f* 10.60. Boekweit *f* 8.25. Boter 1$\frac{1}{2}$ n. pond *f* 1.02$\frac{1}{2}$. Boter $\frac{1}{8}$ vat *f* 12.75. *Hoeveelheid*: 270 m. Rogge; 285 m. Boekweit.

Zwol, 2 *April.* Tarwe *f* 12.50 a *f* 13.50. Rogge *f* 10.25 a *f* 11.25. Boekweit *f* 8.00 a *f* 9.00. Paardeboonen *f* 9.75 a 10.75. Aardappelen *f* 3.25 a *f* 4.60. Boter ned. p. *f* 0.62$\frac{1}{2}$ a *f* 0.75. Boter $\frac{1}{8}$ ton *f* 14.50 a *f* 15.00.

Groningen, 2 *April.* Tarwe *f* 12.00 a *f* 13.00. Rogge *f* 9.60 a *f* 10.60. Boekweit *f* 8.00 a *f* 8.70. Garst *f* 6.90 a *f* 7.90. Dikke haver *f* 4.10 a *f* 5.75. Voerhaver *f* 3.75 a *f* 4.80. Paardeboonen *f* 9.00 a *f* 9.50. Koolzaad *f* 11.25 a *f* 12.00. Gort grove *f* 12.00 a *f* 12.75, parel 100 ned. pond *f* 17.00 a *f* 19.00. Raapolie per vat *f* 35.00. Tarwe is wederom 25 c. lager verkocht. Rogge 5 c. lager met weinig koopers. Boekweit bij gerijf in een doen. Gerst tot eenige verlaging met trage koopers. Ligte soorten van haver als genoteerd redelijk wel te plaatsen, zwaardere dito daarentegen weinig begeerd. Boonen weder merkelijk lager. Koolzaad ruim prijshoudend. Gort met weinig verandering.

Amsterdam, 3 *April.* Werk. Sch. 2$\frac{1}{2}$ pct 58$\frac{1}{2}$ a $\frac{5}{8}$; dito 3 pct 71$\frac{1}{8}$ a $\frac{1}{4}$; dito op resc. 3 pct. 71$\frac{1}{16}$; Werk. Sch. 4 pct 91$\frac{3}{4}$ a $\frac{13}{16}$; O.I. leening 4 pct » a »; Am. Synd. 3$\frac{1}{2}$ pct 88$\frac{7}{8}$; Handelm. 4$\frac{1}{2}$ pct 173$\frac{3}{4}$; Haarlemmerm. 5 pct » a »; Aand. Rijn-spoorweg 4$\frac{1}{2}$ pct » a »; Aand. Holl. Spoorweg Maatschappij » a ».

Te *Assen* bij VAN GORCUM EN COMP., Provinciale Drukkers.